

Přednášky se zaměří na historii

Pro honori divi Ioannis Nepomuceni, to je cyklus přednášek z historie, architektury a dějin umění.

Pořádá je Římskokatolická farnost Žďár II. v Křížové chodbě od čtrnácti hodin.

První přednáška se koná v sobotu 1. března a má název Bohu k oslavě a lidem k potěšení.

Náboženské oslavy v českých zemích v době baroka. Slova se ujme prof. PhDr. Jiří Míkulec, CSc.

Druhá se uskuteční v sobotu 22. března s názvem Náherna a lesk barokní bohoslužby – liturgická obřadní roucha v období baroka.

Přednášku povede A. R. D. PhDr. Radek Martinek, Ph. D. –zt-

Beseda ČČSH

■ Čtvrtek 13. 3. - **Adaptace bible pro mládež** Aneb **Výklad biblických podobností podle Ivana Olbrachta (KSC) vs. podle Jaroslava Durycha (ŘKC)**. Přednáší PaedDr. Zdeněk Kovalčík v 16 hod. v Husově kapli ČČSH, Kopečná 13, Žďár nad Sázavou

Vstupné dobrovolné.

Orientační běh zve

■ Žďárský oddíl orientačního běhu zve občany všech věkových kategorií na „Veřejné tréninky“. Účastníci si mohou vyzkoušet svoje orientační schopnosti na trasách po sídlišti a také sledovat trénující mladé orientační běžce. Na místě budou i trenéři připraveni poradit méně zkušeným.

Zájemci budou očekáváni v čase **od 16 do 17** vždy v středu: **12. 3.** před Relaxačním centrem, **19. 3.** za Domem kultury a **26. 3.** naproti zastávce MHD Okružní-dolní.

Akce je zároveň **náborem nových členů do oddílu orientačního běhu** (pro děti od 8 let).

Volejbal

Sportovní hala TJ

■ So 01.03. v 10 **Telč** (krajský přebor muži)

Tělocvična ZŠ Palachova

■ So 15.03. v 10 **Třebíč** (krajský přebor – kadetky U18)

Senioři Žďár

Klub seniorů, Dolní 165/1

■ 11.3. **Posezení s harmonikou a písničkou** (16 hod.)

■ 22.3. **Promítání z cesty na Kostariku** – přednáší Ing. Klára Benešová a Ing. Rostislav Netopil (16 hod.)

■ 25.3. **Prezentace p. starosty Mrkose** - Připravované projekty města na rok 2025 (16 hod.)

Zahájení jarní turistiky

■ 25.3. **Staré Ransko** - lokalita bledulí – Krucemburk, 8 km, 9.15 h. nádraží

■ 30.3. **Stržanov-Pilák** - okolo Konventního rybníka, 7 km, 13.30 h. nádraží, 13.40 h. Žižkova

Výstava Region Press Foto 2024

Ve spolupráci s médii z našeho kraje uspořádal začátkem roku Syndikát novinářů Vysočina výstavu Region Press Foto 2024. Jednalo se o její dvanáctý ročník.

Snímky bylo možné zhlédnout v prostorách krajského úřadu v Jihlavě, výstava v průběhu roku poputuje i do dalších měst, například do Jaroměřic nad Rokytnou.

Snímky na výstavu tentokrát zaslalo čtrnáct redakcí. Mezi nimi i Žďárské noviny, které vydává vydavatelství Parola, vydávající i další měsíčníky, Jihlavské noviny, Třebíčské noviny a týdeník Jihlavské listy.

Výstavy fotografií z vysočinských médií patří v našem kraji každoročně k těm nejpestřejším. Cílem je prezentovat co nejvyšší počet redakcí a jejich fotografií.

Snímky byly doplněny i stručnými vizitkami jednotlivých novin, časopisů, obecních či městských zpravodajů a webových portálů, které se do výstavy zapojují.

„Těším se, že se k nim za rok přidají zase nějaká další média z různých míst Vysočiny. Plní svou důležitou roli

PŘEDSEDA vysočinského syndikátu novinářů Jaroslav Paclík se snímky ze Žďárských novin pořizovaných redaktorkou Lenkou Kopčákovou. Foto: Petr Klukan

– přinášejí aktuální zprávy pro obyvatele a fungují i jako nejlepší možný archiv dění v tom kterém měsíci či

roce,“ zmínil předseda Syndikátu novinářů Vysočina Jaroslav Paclík. -pk-

Středověk byl plný her

Dokončení ze str. 10

Dokonce tam našli archeologové kolem nálezu her falešné mince.

O dětských hrách se Aleš Hoch zmiňuje jen okrajově, v úterý 8. dubna na toto téma bude hovořit od 17 hodin v Regionálním muzeu Tvrz Kateřina Těsnohlídková, ještě před tím se v úterý 11. března uskuteční na stejném místě ve stejný čas přednáška Pavla Macků Mezi turnajem a bitevním polem.

Velice pěkně středověké hry zachytil na svém obraze v polovině 16. století nizozemský malíř Breugel. Samostatnou kapitolou o dvorské zábavě navazuje přednáška Aleše Hochy. Ve 12. a 13. století dochází v tehdejší středověké Evropě k vzniku a rozvoje kultu rytíře spojeného s dvorskou kurtoazií, poezí a zpěvem v podání minesengrů a zejména s rytířským turnajem.

Žena jako symbol

Do popředí se dostává žena jako symbol. Rytíř vstupuje jako ochránce její cti, bojuje v jejím jménu, dvoří se jí, skládá verše na její počest. Zábavu doplňují poezie, divadlo, hudba a dvorské tance a lov.

Rytíři byli bojovníci a na rytíře se také pasovalo. Každý bojovník nebyl pasovaný rytíř. Hoch zdůrazňuje, že středověk nebyl období šera a temna, ale obdobím barev třeba u oděvů, rytíři vypadali jako papoušci.

Turnajovému klání dala ve 12. století vzniknout Francie jako specifickému způsobu rytířského zápolení. Nejstarší podoba turnajů měla spíše charakter simulovaného válečného střetnutí mnoha mužů, při kterém se nezřídkou umíralo.

Teprve později se vyčlenil známý soubor dvojic s dřevci, kopími, meči. Zpočátku se směl turnaj účastnit i člověk z neurozených vrstev, později jen šlechtic s prokazatelným půvo-

dem. Úspěch v turnaji znamenal zisk a slávu, důkazem toho je Vilém Maréchal. Byť byl z bohatého rodu, vydobyl si slávu na turnajích, vzal si anglickou princeznu a vychovával pět anglických králů.

Pořádání turnajů mělo charakter lidové zábavy se značnými nároky na finance, prostor a čas. Turnajová klání svolávala bohatá šlechta, města či panovníci, často jako součást jiných oslav a významných událostí. Proti nim naopak horlivě brojila církev.

Velice zdatnými turnajovými bojovníky byli Přemyslovci, v mládí i Karel IV. V Itálii ovšem dostal naloženo a pak proti nim dokonce začal brojit. Když antropolog studoval tělesnou stavbu tehdejších vládců, měli tělo jak dnešní desetibojaři.

Důležitou součástí turnajů byli heroldi, od poloviny 12. století na panovnických a šlechtických dvořech ceremoniáři, vyhlášení zprávy a právní rozhodnutí. Byli i posly, pořádkovou stráží a také příležitostními básníky.

Na rytířských turnajích ohlašovali soupeře, rozhodovali o tom, zda užívají správné znaky a klenoty na přilbicích, dbali na dodržování pravidel a vyhlášovali vítěze.

Lov byl v období středověku výsostným právem zeměpána, šlechty a církve. Ti s oblibou pořádali štvance zejména na vysokou (jelen, daněk, srnec) a černou zvěř, případně na některé šelmy, jako byli medvědi.

Ostatní zvěř v panských lesích, například zajíce a koroptve, bylo povolováno lovit i měšťanům a lidem žijícím na venkově. Drobné ptactvo, veverky směli na svých pozemcích lovit bez dravých ptáků téměř všichni. Lov škodné zpravidla nebyl omezován vůbec.

V případě aristokracie byl lov vyložen zábavnou činností se spo-

lečenským přesahem, sloužící jako příprava urozených mladíků. Velice oblíbený byl také lov pomocí dravých ptáků, sokolnictví, kterému se mohly věnovat i ženy.

Zajímavostí středověku bylo, že veškeré zvířectvo, které plavalo na vodě, se považovalo za postní jídlo. Jedli se tedy nejen ryby, ale i kačeny a třeba i bobři. Lovilo se kušemi, ale i praky.

Míčové hry

To už se Aleš Hoch dostává k poslední kategorii, což byly míčové a sportovní hry. Paume, předchůdce všech raketových sportů, pochází pravděpodobně z Francie. Ke hře se používaly buď otevřené dlaně, paume, francouzsky dlaň, kterými si hráči pinkali míček. Nebo se jednalo o dřevěné páčky.

Soule, hra, při které se používaly hlavně nohy, je asi nejvíce podobná dnešnímu fotbalu, i když se spíše jednalo o rvačku o míč, kdy bylo povoleno téměř vše. Cílem dvou družstev bylo dostat míč do předem určeného místa. Jednalo se o lidovou závalu nižších společenských vrstev.

Hokej se do středověkého světa rozšířil z Anglie a Francie. Známe jsou hry ze 14. století, ale patrně se hrál už za antiky. V 16. století ho francouzští kolonisté dovezli do zámoří, kdy ve spojení s podobnou hrou indiánů se velice rozšířil zejména v Kanadě.

Oblíbenou zábavou byla střelba, organizované soutěže se konaly od 13. století. Konaly se mimo městské hradby, střílelo se na cíl v podobě ptáka na vysoké tyči, vítěz byl král ptáků. A v roce 1499 bylo v Jihlavě založeno střelecké bratrstvo, nejstarší doložené, ale rozhodně nebylo ojedinelé.

Přednáška končí zasluženým potleskem pro přednášejícího.